

Forslag til statsbudsjett (Prop. 1 S)

Den 9. oktober la regjeringen frem sitt forslag til statsbudsjett for 2019 gjennom Proposisjon 1 S (2018–2019) til Stortinget. Forhandlinger vil bli gjennomført i november og endelig vedtak i Stortinget er foreløpig berammet til 6. desember. I det påfølgende vil det bli redegjort for innholdet i forslag til statsbudsjett.

Som tidligere, blir anslag på realvekst i kommunenes inntekter i forslag til statsbudsjett målt mot inntektsanslag fra revidert nasjonalbudsjett (RNB). Budsjettforslaget innebærer en realvekst i kommunenes samlede inntekter på 1,9 mrd. kroner.

Realveksten er delt inn som følger:

Frie inntekter	2,6	mrd. kroner
Frie inntekter nye oppgaver	0,1	mrd. kroner
Øremerkede tilskudd	-1,2	mrd. kroner
Gebyrinntekter	0,5	mrd. kroner
Realvekst i kommunenes samlede inntekter	1,9	mrd. kroner

Veksten i de frie inntektene er nederst i intervallet som ble varslet i kommuneproposisjonen. Veksten i de totale inntektene ligger i øvre sjikt av det intervallet som ble varslet. Hele realveksten i frie inntekter på 2,6 mrd. kroner vil tilfalle kommunene. Realveksten i de frie inntektene må også ses i sammenheng med økt folketall og endret alderssammensetning (demografi). Det er anslått at økte utgifter som følge av demografiske endringer vil utgjøre 1,3 mrd. kroner for kommunesektoren i 2019. Primærkommunene forventes å få 1,9 mrd. kroner i økte utgifter som følge av den demografiske utviklingen i 2019. Av dette må 1,6 mrd. kroner dekkes av veksten i de frie inntektene. Det resterende beløpet forutsettes dekt av økte gebyrer og øremerkede tilskudd. Fylkeskommunene forventes å få reduserte utgifter med 0,6 mrd. kroner i 2019 knyttet til den demografiske utviklingen.

Videre må de frie inntektene også dekke deler av veksten i kommunenes pensjonsutgifter. For 2019 er det anslått at cirka 650 mill. kroner av økningen i pensjonsutgiftene må dekkes av veksten i kommunesektorens frie inntekter. Anslag for primærkommunene er 500 mill. kroner. Anslaget på økte pensjonsutgifter er beheftet med usikkerhet.

Videre er 500 mill. kroner av veksten i frie inntekter til primærkommunene begrunnet ut fra regjeringens satsinger:

- opptappingsplan for rusfeltet (200 mill. kroner)
- tidlig innsats grunnskole (200 mill. kroner)
- opptappingsplanen for habilitering og rehabilitering (100 mill. kroner)

Oppsummert vil utviklingen i økonomiske handlingsrom for primærkommunene i 2019 bli som tabellen under viser. Veksten i frie inntekter er her sammenlignet med RNB 2018. Sammenlignes det med nytt anslag for 2018, vil det være redusert med 2,1 mrd. kroner for primærkommunene.

Primærkommunenes handlingsrom 2019 målt mot RNB 2018

Frie inntekter	2,6	mrd. kroner
Merkostnad demografi	-1,6	mrd. kroner
Merkostnad pensjon	-0,5	mrd. kroner
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,5	mrd. kroner
Endring økonomisk handlingsrom	0	mrd. kroner

For Molde kommune er anslaget på frie inntekter for 2019 satt til 1 462 214 000 kroner og består av rammetilskudd og skatteinntekter. Målt mot anslag regnskap 2018, hvor skatteinntektene for kommunene er anslått til å øke med 2,4 mrd. kroner i 2018, er dette en nominell, oppgavekorrigert vekst på 4,6 pst. eller 64,3 mill. kroner. For landet er veksten på 2,9 pst. Årsaken til at Molde kommune har en bedre nominell vekst enn landsgjennomsnittet skyldes i all hovedsak endring i utgiftsutjevningen, eller rettere sagt at Molde kommune har fått et økt utgiftsbehov.

Årslønnsveksten og prisveksten (deflator) i 2019 er anslått til samlet å bli 2,8 pst. Lønnsveksten er anslått til 3,25 pst. og prisveksten til 2,1 pst. Anslagsvis vil lønns- og prisstigning alene legge beslag på 39,2 mill. kroner av veksten i frie inntekter. Den reelle veksten blir da anslagsvis 25,1 mill. kroner. Dette skal i utgangspunktet dekke økte utgifter til demografi, pensjon og føring i statsbudsjettet. I tillegg kommer effekten av oppgaveendringer lokalt og endring i øremerkede tilskudd.

Skatteøren for primærkommunene reduseres med 0,25 til 11,55 pst. i 2019. Dette ut fra målsettingen om at skatteinntektene til kommunene skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. For Molde kommune er skatteinntektene (inkludert inntektsutjevning) anslått til 797,6 mill. kroner for 2019. Anslaget er beregnet med utgangspunkt i Molde kommunes skatteinntekter i 2017 og deretter fremskrevet med det nasjonale anslaget på skattevekst for 2018 og 2019 og folketall per 1. januar 2018. Skatteinntektene er anslått til å øke med 1,8 pst. for primærkommunene i 2019. Dette etter at nytt anslag for skatteinntektene i 2018 viser en økning med 2,4 mrd. kroner. Skatteanslaget bygger på en samlet vurdering av utviklingen i norsk økonomi, herunder 1,3 pst. sysselsettingsvekst og 3,25 pst. lønnsvekst. Skatteanslaget er beheftet med usikkerhet, spesielt ned på den enkelte kommune. I tillegg til den nasjonale utviklingen, er det egen skatteinngang i 2019 og inntektsutjevningen basert på folketallet per 1. januar 2019 som blir avgjørende for Molde kommune.

Regjeringen synliggjør også i forslaget til statsbudsjett for 2019 et effektiviseringspotensial i kommunesektoren og fremhever at dette kan gi rom for bedre tjenester tilsvarende 1,2 mrd. kroner. Dette tilsvarer anslagsvis 5,9 mill. kroner for Molde kommune.

Rammetilskudd og skatteinntekter

De frie inntektene, som består av rammetilskudd og skatteinntekter, er beregnet på følgende måte:

Anslag skatteinntekter	808 511 000
-------------------------------	--------------------

Anslag skatteinntekter i forslag til statsbudsjett	777 678 000
---	--

Anslaget på skatteinntekter er det mest usikre når det gjelder kommunenes inntekter. For det første er det alltid knyttet noe usikkerhet til det samlede, nasjonale skatteanslaget. Tallet for 2019 baserer seg både på nytt anslag for 2018 og anslag for 2019. For 2019 er det anslått at skatteinntektene øker med 1,8 pst. Skatteveksten er begrunnet ut fra en forventet lønnsvekst på 3,25 pst. og forventet sysselsettingsvekst på 1,3 pst. Dette vil føre til at skatteinntektene andel av de samlede inntektene blir over 40 pst. Den kommunale skatteøren er derfor redusert fra 11,8 til 11,55 pst i 2019 for å holde andelen på 40 pst.

Når anslag for den enkelte kommune blir beregnet, tas det utgangspunkt i skatteinngangen til den enkelte kommune fra 2017. Skatteinntekter per innbygger i pst. av landsgjennomsnittet var i 2017 på 93,8 pst. for Molde kommune. Til slutt blir befolkningsandelen per 1. januar 2018 lagt til grunn for skatteanslag per kommune for 2019.

Egen korrigerende av skatteanslaget	27 340 000
--	---

Skatteinngangen har per september 2018 vært på 95,1 pst. i Molde kommune. Inngangen så langt i 2018 har dermed vært noe høyere enn det som ligger til grunn for skatteanslaget i statsbudsjettet. Det gir derfor grunn til å øke skatteanslaget. Videre har befolkningsandelen til Molde kommune blitt marginalt redusert fra 1. januar til 1. juli 2018. Ved å bruke skatteprosent per september og folketall per 1. juli 2018, vil skatteinntektene bli knappe 9,8 mill. kroner høyere enn det som er ligger inne i statsbudsjettet. Men det bidrar også til at inntektsutjevningen reduseres med 6,4 mill. kroner, noe som gir en samlet effekt på 3,4 mill. kroner.

Videre har skatteinntektene blitt økt med 7,0 mill. kroner årlig de siste to budsjettene. En videreføring av dette tillegget i skatteinntektene, etter at skatteprosenten per september og folketallet per 1. juli er lagt til grunn, vil tilsvare en skatteprosent på 97,4 pst. for Molde kommune. Om dette er mulig å oppnå vil være avhengig av skatteinngangen lokalt og nasjonalt i 2019. De siste årene har skatteinngangen nasjonalt vært bedre enn forutsatt. Dette har også gitt Molde kommune økte skatteinntekter gjennom inntektsutjevningen. Videre vil folketallsutviklingen ut året ha betydning, da det er folketallet per 1. januar 2019 som er utgangspunktet for inntektsutjevningen. Molde kommune bør ha minimum tilsvarende folketallsvekst som landet i siste halvår dersom dette skatteanslaget skal være mulig å oppnå.

Selv om dette anslaget er optimistisk, legges det inn som forutsetning for budsjett 2019. Dette innebærer at skatteinntektene økes med 27,3 mill. kroner utover det som ligger i statsbudsjettet og at inntektsutjevningen reduseres med 16,9 mill. kroner.

Inntektsutjevning anslag fra statsbudsjettet

19 938 000

Skatteutjevning utjevner delvis forskjeller i skatteinntekter mellom kommuner. Skatteutjevningen for kommuner omfatter inntekts- og formueskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Utjevningen er slik at kommuner med skatteinntekter per innbygger som overstiger landsgjennomsnittet, blir trukket 60 pst. av differansen mellom egne skatteinntekter og landsgjennomsnittet. Tilsvarende får kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet kompensert 60 pst. av differansen.

I tillegg får kommuner med skatteinntekter under 90 pst. av landsgjennomsnittet en tilleggskompensasjon slik at de blir kompensert for 95 pst. av det de ligger under 90 pst. av landsgjennomsnittet. Denne tilleggskompensasjonen blir finansiert med et likt trekk per innbygger for alle kommunene.

I forslag til statsbudsjett for 2019, er det lagt opp til at Molde kommune har en skatteprosent på 93,8 av landsgjennomsnittet. Det gir følgende inntektsutjevning:

Inntektsutjevning – anslag fra forslag til statsbudsjett

	Per innbygger	Sum (avrundet)
Skatteutjevning 60,0 pst. av forskjell mot landsgjennomsnittet	1139	30 640 000
Finansiering tilleggskompensasjon	-398	10 702 000
Sum effekt inntektsutjevning	741	19 938 000

Det betyr at i anslaget på inntektsutjevning, skal Molde kommune få kompensert 60 pst. av differansen mot landsgjennomsnittet som er anslått til 30 808 kroner per innbygger. I tillegg må Molde kommune være med å finansiere tilleggskompensasjonen til de mest skattesvake kommunene.

Egen korrigerende av anslag for inntektsutjevning

-16 939 000

I og med at Molde kommune har korrigert eget skatteanslag, må også anslaget for inntektsutjevning korrigeres ut fra de samme forutsetningene. Økt skatteprosent fører til en stor reduksjon i inntektsutjevningen.

Inntektsutjevning – eget anslag

	Per innbygger	Sum (avrundet)
Skatteutjevning 60,0 pst. av forskjell mot landsgjennomsnittet	509	13 722 000
Finansiering tilleggskompensasjon	-398	-10 729 000
Sum effekt inntektsutjevning	111	2 993 000

Høyere skatteprosent gir høyere skatteinntekter. Men 60 pst. av dette går tilbake til inntektsutjevningen som kommunen da mister. Eget anslag på inntektsutjevningen gir en inntekt på knappe 3,0 mill. kroner. Forskjellen mellom eget anslag og anslag i forslag til statsbudsjett blir en reduksjon på 16,9 mill. kroner.

+

Totalt rammetilskudd

664 599 000

Rammetilskuddet tar utgangspunkt i innbyggertilskuddet som er et likt beløp per innbygger. Beløpet for innbyggertilskuddet er 24 710 kroner i 2019 og tildeles etter folketallet per 1. juli 2018. Innbyggertilskuddet blir deretter korrigert og utjevnet etter den enkelte kommunes utgiftsbehov.

For Molde kommune utgjør innbyggertilskuddet for 2019:

24 710 kroner x 26 958 innbyggere = 666 123 000 kroner

Innbyggertilskuddet blir omfordelt gjennom utgiftsutjevningen. Dette har sammenheng med at utgiftsbehovet varierer mellom kommuner. I prinsippet skal kommunene få full kompensasjon for forskjellene i utgiftsnivå de selv ikke kan påvirke. Alderssammensetning, strukturelle og sosiale forhold er eksempler på dette.

Først blir det samlede utgiftsbehovet til kommunene beregnet. Dette anslaget sier hvor mye det vil koste for kommunene å gi velferdstjenester til sine innbyggere.

Ved å dele samlet utgiftsbehov i kommunene på antall innbyggere, fremkommer gjennomsnittlig utgiftsbehov per innbygger

$$\text{Gjennomsnittlig utgiftsbehov per innbygger} = \frac{\text{samlet utgiftsbehov } 277\,800\,000\,000}{\text{antall innbyggere } 5\,312\,508} = 52\,287$$

For å komme frem til beregnet utgiftsbehov for den enkelte kommune, benyttes kostnadsnøkkelen. Denne består av et sett kriterier med vekt som gir en samlet kostnadsindeks/behovsindeks. Molde kommunes kostnadsindeks for 2019 er 0,9820.

Dette betyr at produksjonen av velferdstjenester skal være 1,8 pst. rimeligere i Molde kommune enn for gjennomsnittskommunen. Molde kommunes beregnede utgiftsbehov har økt med 1,3 pst. fra i fjor sammenlignet med gjennomsnittskommunen.

Beregnet utgiftsbehov Molde kommune per innbygger

$$\text{Gjennomsnittlig utgiftsbehov per innbygger} \quad 52\,287 \times \text{kostnadsinnteks Molde} \quad 0,982 = 51\,346$$

Forskjell utgiftsbehov Molde kommune og landsgjennomsnittet per innbygger

Utgiftsbehov per innbygger for Molde kommune	51 346
- Utgiftsbehov per innbygger landsgjennomsnittet	52 287
Forskjell i utgiftsbehov	-941

Reduksjonen av rammetilskuddet gjennom utgiftsutjevningen, er en konsekvens av at Molde kommune samlet sett har et lavere beregnet utgiftsbehov enn gjennomsnittskommunen. Trekket på totalt 25,4 mill. kroner fordeles på de ulike utgiftskriteriene i tabellen under.

Tabell utgiftsutjevning

	Tall for		Vektet andel	Omfordelt utgiftsutjevning
	Molde	landet		
Folketall per 1. juli 2017	26 958	5 312 508		
Innbyggere 0–1 år	533	114 436	91,8 %	-636 793
Innbyggere 2–5 år	1 192	245 126	95,8 %	-8 236 017
Innbyggere 6–15 år	3 213	639 819	99,0 %	-3 847 554
Innbyggere 16–22 år	2 373	461 318	101,4 %	442 205
Innbyggere 23–66 år	15 126	3 054 570	97,6 %	-3 508 658
Innbyggere 67–79 år	3 249	572 790	111,8 %	9 182 730
Innbyggere 80–89 år	1 008	179 646	110,6 %	11 328 021
Innbyggere over 89 år	264	44 803	116,1 %	8 702 773
Gradert basiskriterium	0,5798	324,9	35,2 %	-17 182 215
Sonekriteriet (indeks)	0,7771	1	77,7 %	-3 172 751
Nabokriteriet (indeks)	1,1804	1	118,0 %	2 568 660
Landbrukskriteriet (indeks)	0,3372	1	33,7 %	-1 868 599
Innvandrere 6–15 år, ekskl. Skandinavia	286	51 029	110,4 %	1 043 530
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	94	19 858	93,3 %	-4 582 237
Ikke-gifte 67 år og over	1 828	350 364	102,8 %	1 795 322
Dødlighetskriteriet	191	40 765	92,3 %	-4 884 661
Uføre 18–49 år	392	99 695	77,5 %	-2 063 159
Flyktninger uten integreringstilskudd	490	150 218	64,3 %	-4 232 652
Opphopingsindeks	0,6556	190,4	65,6 %	-4 611 819
Aleneboende 30–66 år	2 427	455 399	105,0 %	1 373 900
Barn 0–15 år med enslig forsørger	593	119 600	97,7 %	-584 867
Lavinntektskriteriet	1020	263 451	76,3 %	-3 775 268
Barn 1 år uten kontantstøtte	179	39 069	90,4 %	-2 319 403
Innbyggere med høyere utdanning	7 843	1 355 932	114,0 %	3 706 562
Sum utgiftsutjevning			98,20 %	-25 363 000

Som tabellen over viser, gir de ulike kriteriene både reduksjoner og tillegg i rammetilskuddet. Molde kommune har relativt få barn i forhold til folketallet og trekkes 12,7 mill. kroner grunnet relativt få barn under 16 år. Dette tilsvarer en reduksjon i trekket på 3,7 mill. kroner sammenlignet med 2018. Tilsvarende har Molde kommune flere eldre innbyggere og får 29,2 mill. kroner grunnet relativt flere innbyggere som er 67 år eller eldre. En økning på 5,6 mill. kroner siden 2018.

Gradert basiskriterium gir Molde kommune et trekk på 17,2 mill. kroner i 2018. Basiskriteriet ble fra 2017 gradert med strukturkriteriet. Dette for å skille mellom de kommunene som er ufrivillig og frivillig små. Trekket har økt med 0,7 mill. kroner siden 2018.

Sone- og nabokriteriet skal fange opp reiseavstander i kommunene. Store reiseavstander kan medføre behov for et mer desentralisert tjenestetilbud i den enkelte kommune. Sonekriteriet fanger opp reiseavstander innenfor ulike soner i den enkelte kommune, og nabokriteriet fanger opp reiseavstanden mellom sonene i en kommune. Molde kommune får et samlet trekk på 0,6 mill. kroner knyttet til relativt korte reiseavstander.

Landsbrukskriteriet skal fange opp kommunens utgifter til landbruk. Molde kommune får her et trekk på 1,9 mill. kroner.

Molde kommune ligger fremdeles lavt på de sosiale kriteriene målt mot gjennomsnittskommunen, men avstanden er redusert med 6,2 mill. kroner i 2018. Det skyldes både endring i kostnadsnøklene og at Molde kommune får flere innbyggere i de ulike kriteriene. Samlet får Molde kommune et trekk på 15,9 mill. kroner knyttet til de sosiale kriteriene. Reduksjonen på 6,2 mill. kroner i 2019 skyldes først og fremst økning i dødelighetskriteriet, antall aleneboende og lavinntektskriteriet.

Antall psykisk utviklingshemmede over 16 år har økt med 5 for Molde kommune siden 2018, men Molde kommune har fremdeles færre enn landsgjennomsnittet og får et trekk på 4,6 mill. kroner på dette kriteriet. Men økningen i Molde kommune gjør at trekket blir redusert med 1,9 mill. kroner i forhold til 2018.

De to siste kriteriene i tabellen, skal fange opp etterspørsel etter barnehageplasser. Ut fra dette får Molde kommune økt rammetilskuddet med 1,4 mill. kroner. Dette er en økning på 0,9 mill. kroner siden 2018 og skyldes både færre barn med kontantstøtte og flere innbyggere med høyere utdanning.

Eksempel på beregning av kriterieindeks over 89 år

Beregning av kriterieindeks over 89 år =	1 008		179 646	
	kommunens andel av kriterium	/	landets andel av kriterium	=
	26 958 personer		5 312 508 personer	1,1057
	kommunens andel av innbyggere		landets andel av innbyggere	

Molde kommunes trekk gjennom utgiftsutjevningen, reduseres med 16,5 mill. kroner fra 2018 til 2019. Det betyr at Molde kommune har fått økt utgiftsbehov beregnet etter kriteriene som inngår i kostnadsnøkkelen. Å studere det enkelte kriteriums endring fra ett år til det neste, er krevende eller kanskje ikke relevant. Utgiftsutjevningen må ses i sammenheng med resten av inntektssystemet og da spesielt innbyggertilskuddet og skatteinntektene. Videre vil de relative andelene i kommunen og landet for øvrig også påvirke endringen fra ett år til det neste for den enkelte kommune. Eksempel: Kommunen får en ny innbygger i aldersgruppen 23–66 år, som ikke påvirker noen av de andre kriteriene. Dette vil isolert sett redusere alle andre kriterier for kommunen gjennom økning i eget folketall. Med andre ord reduseres indeksen for alle andre kriterier. Men kommune får økt innbyggertilskudd og skatteinntekter som mer enn veier opp for dette i de samlede inntektene. Dersom veksten i denne aldersgruppen for landet er større enn i kommunen, vil også utgiftsutjevningen for denne aldersgruppen bli dårligere for kommunen til tross for økningen.

Korreksjonsordning for elever i statlige og private skoler

6 726 000

Den samlede inntektsrammen til kommunene blir justert etter antall elever i private og statlige grunnskoler før ramme- og innbyggertilskuddet beregnes. Dette med bakgrunn i at kommunen ikke har undervisningsutgifter til disse elevene. En økning i antall elever i private eller statlige grunnskoler, vil redusere innbyggertilskuddet til kommunene. I 2019 blir rammetilskuddet redusert med 103,3 mill. kroner knyttet til dette.

I tillegg er det en korreksjonsordning innenfor rammetilskuddet. Korreksjonsordningen i rammetilskuddet gir ikke et ytterligere trekk for kommunene samlet sett. Det har kun som hensikt å fordele rammetilskuddet riktig etter hvor mange elever den enkelte kommune har i private eller statlige grunnskoler.

Omfordelingen gjøres i to operasjoner. Først får alle kommuner et trekk etter hvor mange elever de har i private og statlige grunnskoler. Molde kommune har 42 elever som får vanlig undervisning på privatskole per telletidspunktet (1. oktober 2017). Trekket for vanlig undervisning er 95 600 kroner per elev i 2019 og dette summerer seg til 4,0 mill. kroner for Molde kommune.

Videre må det samlede trekket fordeles ut igjen til kommunene ettersom kommunenes inntektsramme allerede er redusert gjennom innbyggertilskuddet. Det samlede trekket for kommunesektoren er 2,2 mrd. kroner i 2019. Dette blir fordelt ut igjen til kommunene etter samlet kostnadsnøkkel og befolkningsandel. Molde kommune får dermed tilbake 10,7 mill. kroner som følge av dette. Summen tilsvarer det Molde kommune allerede er trukket gjennom redusert innbyggertilskudd. Årsaken til at tilbakeføringen er større enn trekket, skyldes i realiteten at Molde kommune har færre elever i statlige og private skoler enn gjennomsnittskommunen.

Samlet effekt for korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler blir dermed et økt rammetilskudd på 6,7 mill. kroner som vist i tabellen under.

Utrekning korreksjon for elever i statlige og private skoler for Molde kommune

	Utrekning		2019
Trekk for egne elever	Sats 95 600	x Antall elever 42	-4 015 000
Tilbakeføring	Molde kommunes andel av samlet utgiftsbehov =0,00492 (kostnadsindeks x befolkningsandel)	x Landssum 2 155 428 000	10 740 782
Sum effekt			6 725 582

Inntektsgarantiordningen (INGAR)

- 1 435 000 ↻

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene fra brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Ordningen er slik at ingen kommune skal ha en endring i rammetilskuddet som er 400 kroner mindre per innbygger sammenlignet med endringen for landsgjennomsnittet. Veksten i rammetilskuddet fra 2018 til 2019 er 1 115 kroner i gjennomsnitt per innbygger. Det betyr at kommuner med lavere vekst i rammetilskuddet enn 715 kroner per innbygger, blir kompensert gjennom INGAR.

Endringer som inngår i ordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata og endringer i regionalpolitiske tilskudd. Endringer i skjønnstilskudd, vektstilskudd og skatteinntekter eller skatteutjevning inngår ikke i ordningen.

Ordningen finansieres med et likt trekk per innbygger for alle landets kommuner og er dermed kun en omfordelingsordning.

Molde kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2018 til 2019 er 1 824 kroner per innbygger. Molde kommune får dermed ingen kompensasjon gjennom INGAR. Molde kommune må derimot bidra i finansieringen av INGAR som er en ren omfordelingsordning. Finansiering per innbygger er 53 kroner per innbygger i 2019. Dette gir Molde kommune en reduksjon i rammetilskuddet på 1,4 mill. kroner i 2019. Trekket er redusert med 0,5 mill. kroner fra 2018 og dette skyldes nok at trekket per innbygger er redusert gjennom at færre kommuner ligger under vekstgrensen.

Finansiering per innbygger	-53 kroner	x	Antall innbyggere x 26 958	=	-1 435 000
----------------------------	------------	---	----------------------------	---	------------

Tilskudd med særskilt fordeling

9 616 000 ↻

En mindre del av innbyggertilskuddet blir tildelt etter særskilt fordeling når fordeling etter innbyggertall kan gi uønskede fordelingsvirkninger.

Molde kommune får, som vist i tabellen under, tre tilskudd etter særskilt fordeling i 2019. Tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjenesten har kommunen fått siden 2014 etter særskilt fordeling. Dette tilskuddet har blitt økt årlig fra 2014 til 2018, mens det for 2019 kun er prisjustert. Frivilligsentralene er for tredje året gitt etter særskilt fordeling. Tilskuddet er prisjustert og øker samtidig med ytterligere 7,4 mill. kroner i 2019. Dette tilskuddet skal innlemmes i innbyggertilskuddet fra 2021. Overgangsordning til kommuner som slår seg sammen er et tilskudd til kommuner som har fattet vedtak om sammenslåing og er en kompensasjon for tap på endringene i inntektssystemet i 2017 knyttet til basistilskuddet og småkommunetillegget.

	Tilskudd
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten	4 356 000
Frivilligsentraler	414 000
Overgangsordning til kommuner som slår seg sammen	4 845 000
	9 616 000

Skjønnsmidler

4 500 000 ↻

Basisrammen utgjør hoveddelen av skjønnstilskuddet og blir fordelt av Fylkesmannen. Basisrammen er foreslått til 1,0 mrd. kroner i 2019. Basisrammen er redusert med 100 mill. kroner og andelen til Møre og Romsdal er redusert med 15 mill. kroner i 2019. Fylkesmannen i Møre og Romsdal har tildelt 61,4 av 64,7 mill. kroner i forslag til statsbudsjett. Spesielt for 2019 er at tilnærmet hele basisrammen til fylkesmannen er tildelt allerede i statsbudsjettet. Molde kommune har fått tildelt 4,5 mill. kroner i statsbudsjettet. Av dette er 1,0 mill. kroner knyttet til ny kommune og skal overføres til fellesnemnda. Videre er 1,3 mill. kroner knyttet til barnevernsvakta og 1,0 mill. kroner til helseplattformen. Dette er tiltak eller prosjekt knyttet til flere kommuner i vårt område og blir tildelt formålene. Etter dette sitter Molde kommune igjen med 1,2 mill. kroner i skjønnsmidler som kan benyttes fritt. Det er tildelt 0,5 mill. kroner knyttet til utfordringer som regionsenter, 0,5 mill. kroner knyttet til særlig høye utgifter knyttet til ressurskrevende tjenester og 0,2 mill. kroner etter en generell vurdering. Fylkesmannen forventer at det siste beløpet vil bli benyttet til folkevalgtopplæring etter valget 2019.

Tildeling av resterende sum på 3,3 mill. kroner vil skje i løpet av 2019. Sum tildeling gjennom året er redusert med 90 pst. i 2019 og det er derfor naturlig å anta at skjønnsmidlene ikke vil øke gjennom året.

Regionsentertilskudd

4 432 000

Regionsentertilskuddet gis til kommuner der det er fattet nasjonale vedtak om kommunesammenslåing og som får over 8 000 innbyggere i den nye kommunen. Tilskuddet tildeles med en sats på 66 kroner per innbygger samt en sats på knappe 3,2 mill. kroner per sammenslåing. Satsene er satt slik at 40 pst. av tilskuddet fordeles per innbygger og 60 pst. per sammenslåing. Kommuner som mottar storbytilskudd får ikke regionsentertilskudd.

=

Anslag frie inntekter

1 473 110 000

Frie inntekter til nye oppgaver

Det er foreslått en rekke korreksjoner og innlemminger også i 2019. De fleste korreksjoner er knyttet til endring i kommunenes oppgaver eller finansieringsansvar. Innlemming er når oppgaver, som tidligere har vært finansiert direkte gjennom øremerkede tilskudd, blir finansiert gjennom rammetilskuddet.

Innlemminger og korreksjoner

Hele 1000

	Totaler for landet	Andel Molde kommune
Innlemminger		
Boligsosialt kompetansetilskudd	15 599	69
Tilskudd til boligsosialt arbeid	8 900	40
Korreksjoner		
Økt inntektsgrense for gratis kjernetid i barnehage, helårseffekt	47 125	232
Gratis kjernetid i barnehage for 2-åringer fra familier med lav inntekt fra august 2019	45 736	225
Økt foreldrebetaling i barnehage med 110 kroner per måned fra 1. januar 2018	-21 900	-108
Økt foreldrebetaling i barnehage med 50 kroner per måned fra 1. august 2019	-65 800	-324
Kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhengighet	185 000	824
Takstoppgjøret for allmennlegene i 2018, helårseffekt	100 000	501
Sum innlemminger og korreksjoner	314 660	1 460

Barnehageområdet

Det er foreslått fire korreksjoner innenfor barnehageområdet i 2019.

Ved behandling av statsbudsjettet for 2018 og revidert nasjonalbudsjett 2018 ble rammetilskuddet til kommunene økt som kompensasjon for økt inntektsgrense for 3-, 4- og 5-åringer. Dette får helårseffekt i 2019 og kommunene kompenseres med 47,1 mill. kroner. For Molde kommune utgjør dette 232 000 kroner.

Andre korreksjon er å utvide ordningen med gratis kjernetid i barnehage slik at den også gjelder for 2-åringer. Det er tenkt innført fra 1. august 2019 og kommunene blir kompensert med 45,7 mill. kroner i 2019. Molde kommunes andel er 225 000 kroner.

Maksimalprisen for en barnehageplass ble økt med 110 kroner per måned fra 1. januar 2018. Det er nå vurdert at dette vil gi redusert etterspørsel etter barnehageplasser i 2019. Det er foreslått å redusere rammetilskuddet med 21,9 mill. kroner. Molde kommunes andel blir et trekk på 108 000 kroner.

Siste korreksjon er knyttet til økt maksimalpris for barnehage med 50 kroner fra første august 2019. Som følge av dette blir rammetilskuddet redusert med 65,8 mill. kroner. Molde kommunes andel er 324 000 kroner.

Sosialtjenesten

Her er det foreslått to innlemminger. Deler av både boligsosialt kompetansetilskudd og tilskudd til boligsosialt arbeid ble innlemmet i rammetilskuddet i 2017 og 2018. Det foreslås å innlemme ytterligere av disse tilskuddene i 2019. Dette som et ledd i arbeidet med redusert statlig detaljstyring. I 2019 foreslås det å innlemme 15,6 mill. kroner av det boligsosiale kompetansetilskuddet og 8,9 mill. kroner av tilskudd til boligsosialt arbeid. Dette utgjør henholdsvis 69 000 og 40 000 kroner for Molde kommune.

Helse- og omsorgsområdet

Det er foreslått to korreksjoner innenfor helse- og omsorgsområdet.

Det blir innført kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhengighet. Som følge av dette blir rammetilskuddet økt med 185,0 mill. kroner. For Molde kommune utgjør dette 824 000 kroner.

Videre blir rammetilskuddet økt med 100,0 mill. kroner som følge av per kapitilskuddet for allmennleger ble økt fra 1. juli 2018 med en årsramme på 100,0 mill. kroner. Korreksjonen gjelder helårseffekten i 2019.

Andre endringer i statsbudsjettet med betydning for primærkommunene

Regjeringen har lagt tre føring for veksten i primærkommunenes frie inntekter. Det er lagt en føring på at 200 mill. kroner av veksten i de frie inntektene skal gå til å styrke arbeidet med tidlig innsats i skolen. Denne følger opp føring fra 2017 og 2018. Denne føringen utgjør 1,0 mill. kroner Molde kommune. Denne føringen kan blant annet benyttes til flere lærerårsverk.

Det er også i 2019 en føring på opptrappingsplanen for rusfeltet. Denne skal bidra til en forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på rusfeltet. Planen innebærer at arbeidet skal styrkes med 2,4 mrd. kroner fra 2016–2020. Så langt har det blitt bevilget 1 527 mill. kroner. Dette øker med 200 mill. kroner i 2019. For Molde kommune utgjør dette en føring på knappe 0,9 mill. kroner i 2019.

Den tredje føringen er knyttet til opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering. Her er det lagt en føring på at 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene i 2019 skal gå til dette formålet. For Molde kommune utgjør dette 0,5 mill. kroner. Denne opptrappingsplanen startet i 2017 og 2019 er det siste året. Tidligere ble det bevilget 100 mill. kroner i 2017 over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett, samt at det også i 2017 var en føring på 100 mill. kroner knyttet til veksten i de frie inntektene.

Toppfinansieringsordning for ressurskrevende tjenester

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet for refusjon til 1 320 000 kroner for 2019. Dette er en økning på 50 000 kroner ut over anslått lønnsvekst. Det betyr at kommunene reelt sett får redusert sin refusjon med 50 000 kroner per ressurskrevende tjenestemottaker allerede fra 2018. Forslaget om å øke innslagspunktet vil medføre at Molde kommunes refusjon anslagsvis vil bli redusert med om lag 1,6 mill. kroner.

Investeringstilskudd til etablering av heldøgns omsorgsplasser

I årene som kommer vil det være behov for å øke antall heldøgns omsorgsplasser i kommunene. I 2019 er det foreslått en tilsagnsramme på 2,6 mrd. kroner. Dette tilsvarer investeringstilskudd til om lag 1 500 heldøgns omsorgsplasser. De siste årene har nybygg vært prioritert. Stortinget har nå bestemt at nybygg, oppgradering og modernisering skal likestilles med hensyn til tilskudd. Investeringstilskuddet fordeles derfor på to poster i 2019.

Psykologer i kommunene

Stortinget har vedtatt et lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner fra 1. januar 2020. Frem til plikten trer i kraft vil kommuner som rekrutterer psykolog i sine helse- og omsorgstjenester kunne motta et årlig tilskudd per psykologårsverk. Per første halvår 2018 har 287 av landet kommuner og bydeler rekruttert psykolog gjennom denne ordningen. Det foreslås å øke bevilgningen med 50 mill. kroner i 2019, tilsvarende 125 nye psykologstillinger.

Dagaktivitetstilbud til personer med demens

Fra 1. januar 2020 får kommunene en plikt til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Utbyggingen av tilbudet frem mot 2020 startet i 2016. Tilskuddet vil bli økt i 2019 med 50 mill. kroner. Dette tilsvarer 450 nye plasser og det vil i 2019 være gitt tilskudd tilsvarende 8 800 plasser. Nye plasser i 2019 vil få et tilskudd på 50 pst. av utgiftene. Plasser opprettet tidligere vil få videreført et tilskudd på 30 pst. i 2019.